

libertatea de a fi liberi. concluzii după 25 de ani.

august 2016

Report elaborat de:

Doru Petruți – doru.petruți@imas.md

Anna Legcobit – anna.legcobit@imas.md

www.imas.md

metodologie

eșantionare:

stratificat, probabilist, tri-stadial;

volum eșantion:

1144 respondenți, 18 ani și peste;

criterii de stratificare:

12 unități administrativ-teritoriale (UAT). mediu rezidențial (urban-rural). mărimea localităților urbane (3 tipuri). tipul localităților rurale (centru de comună/sat aparținător);

stadii de randomizare:

localitatea (77 localități selectate), gospodăria, persoana;

reprezentativitatea:

eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, exclusiv Transnistria;

eroarea maximă de eșantionare este de $\pm 3.0\%$;

interviurile:

au fost realizate la domiciliile respondenților de către 59 operatori din rețeaua IMAS, în limbile română și rusă;

perioada de culegere a datelor:

25 iulie – 09 august 2016;

structură eșantion

...profil socio-demografic

variabila	grup	nr. persoane	procent
Gen	masculin	494	43,2%
	feminin	650	56,8%
vârstă	18-29 ani	266	23,3%
	30-44 ani	308	26,9%
	45-59 ani	280	24,5%
	peste 60 ani	290	25,3%
educație	studii medii incomplete	132	11,5%
	șc. generală sau profesională	230	20,1%
	liceu/șc. postliceală/colegiu	447	39,1%
	studii superioare	329	28,8%
	nu răspunde	6	0,5%
ocupație	încadrat în câmpul muncii	497	43,4%
	temporar nu lucrez	182	15,9%
	nu lucrează	444	38,8%
	nu răspunde	21	1,8%
naționalitate	moldovean/român	978	85,5%
	altele (rus, ucrainean etc.)	160	14,0%
	nu știe/nu răspunde	6	0,5%
mediu rezidențial	municipiu	274	24,0%
	oraș > 14.000 locuitori	124	10,8%
	oraș < 14.000 locuitori	73	6,4%
	rural	673	58,8%
total		1144	100,0%

denumire completă:	IMAS INVEST SRL
denumire scurtă:	imas
director general:	Doru PETRUȚI
web:	www.imas.md
e-mail:	office@imas.md
Tel/Fax:	(+373 22) 26-00-96;

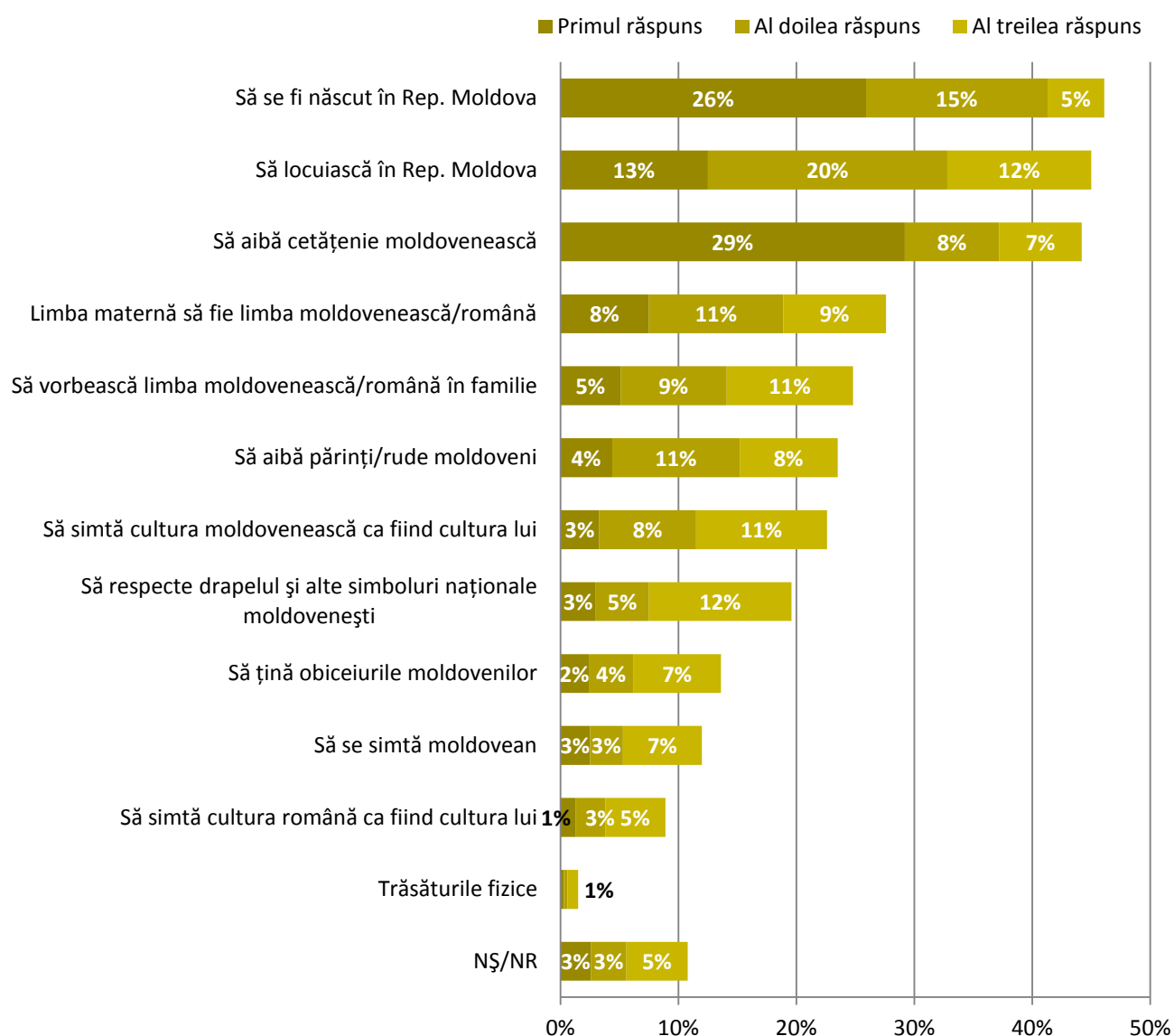
concluzii după 25 de ani de independență

identitate socială

C1 —

După părerea dvs. care sunt cele mai importante trei lucruri pentru ca cineva să fie considerat MOLDOVEAN?

% din total eșantion, 1144 respondenți

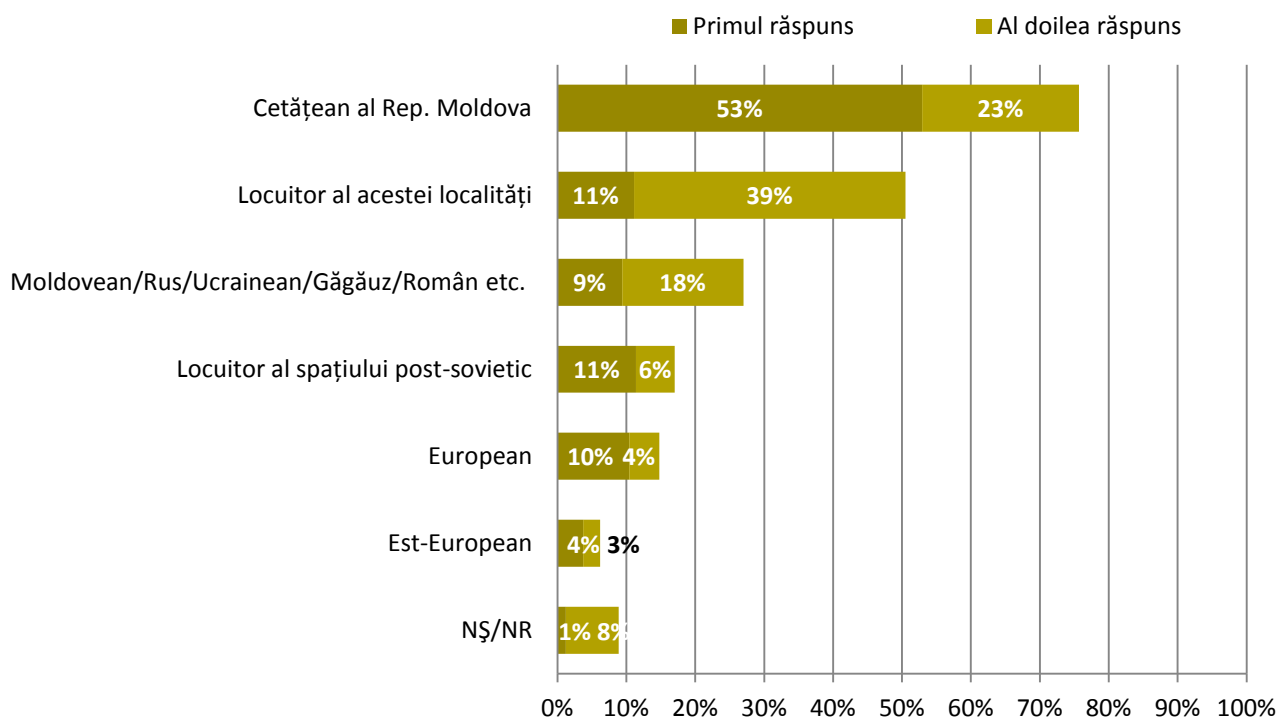

identitate funcție de dimensiunile civică, etnică-națională și cea local-regională

C2 —

Din următoarele sintagme, care descrie cel mai bine identitatea dvs.? Dvs. vă considerați mai degrabă ...?

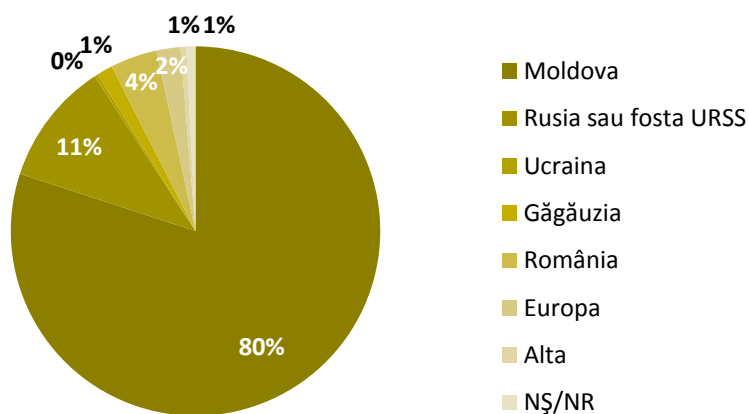
% din total eșantion, 1144 respondenți

C3 —

Care este patria dvs. de suflet, spirituală?

% din total eșantion, 1144 respondenți

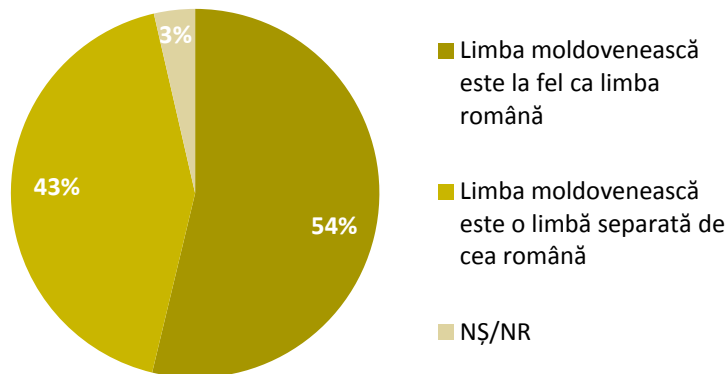

limbă, cunoașterea reciprocă a limbilor

C4 —

Care din următoarele păreri reflectă mai bine adevărul despre limba vorbită în Rep. Moldova?

% din total eșantion, 1144 respondenți

C5 —

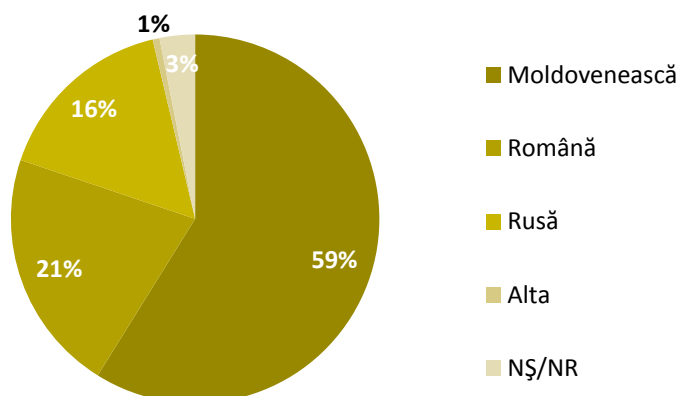
Care din următoarele păreri reflectă mai bine adevărul despre limba vorbită în Rep. Moldova?

% pe rînd din total eșantion, 1144 respondenți

	Vorbesc la perfecție	Vorbesc foarte bine, deși am accent	Mă fac înțeles în majoritatea situațiilor	Am dificultăți să mă fac înțeles	Cunosc doar câteva cuvinte	Nu știu nici un cuvînt	NȘ/NR
Moldovenească	78,6	7,1	4,3	1,9	3,2	2,9	2,0
Română	56,6	18,6	10,0	2,7	3,0	7,0	2,1
Rusă	56,6	23,4	13,2	2,4	1,2	2,4	0,8
Ucraineană	5,2	3,3	9,3	11,9	27,3	39,7	3,3
Găgăuză	3,6	0,8	0,5	3,1	14,2	73,8	4,0
Engleză	2,9	3,6	7,9	9,3	22,2	50,6	3,6
Franceză	1,4	2,6	6,4	11,9	27,2	46,7	3,8
Germană	0,5	0,3	1,3	2,4	17,6	73,0	4,8
Altă limbă	4,1	1,6	2,3	1,7	13,5	68,9	7,9

C6 —

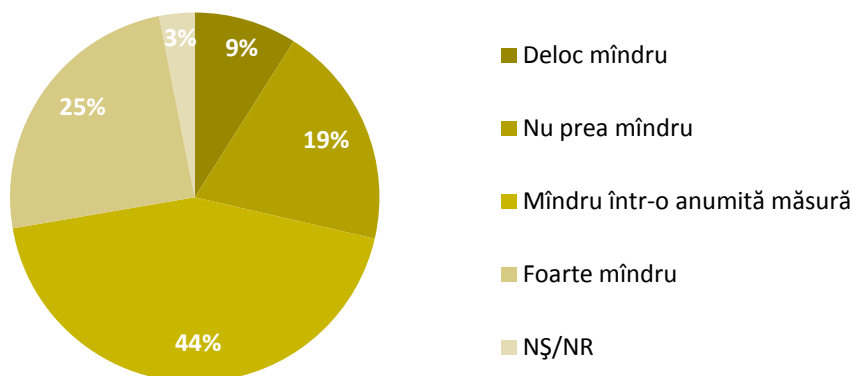
Care este limba care credeți că trebuie utilizată în comunicarea între grupurile etnice din statul Rep. Moldova?

C7 —

Cît de mîndru vă simțiți ca cetățean al Rep. Moldova moldovean?

% din total eșantion, 1144 respondenți

C8 —

Care sunt motivele principale pentru care nu sunteți mîndru că sunteți cetățean al Rep. Moldova?

% din cei care au răspuns „Deloc mîndru” și „Nu prea mîndru”, 327 respondenți. Întrebare deschisă; maxim două răspunsuri.

	count	procent
Din cauza sărăciei e greu de locuit aici	107	32,7%
Conducere incompetentă	69	21,1%
Corupția	44	13,5%
E dezordine în țară	44	13,5%
Lipsa locurilor de muncă	26	8,0%
Salariile și pensiile sunt mizere	18	5,5%
Lipsa resurselor financiare	18	5,5%
În Republica Moldova viitor nu există	9	2,8%
Economia slab dezvoltată	5	1,5%
Discriminarea lingvistică	3	0,9%
Lipsa posibilităților de a deschide propria afacere	2	0,6%
NȘ/NR	309	94,5%
total	654	200,0%

C9 —

Care sunt motivele principale pentru care sunteți mîndru că sunteți cetățean al Rep. Moldova?

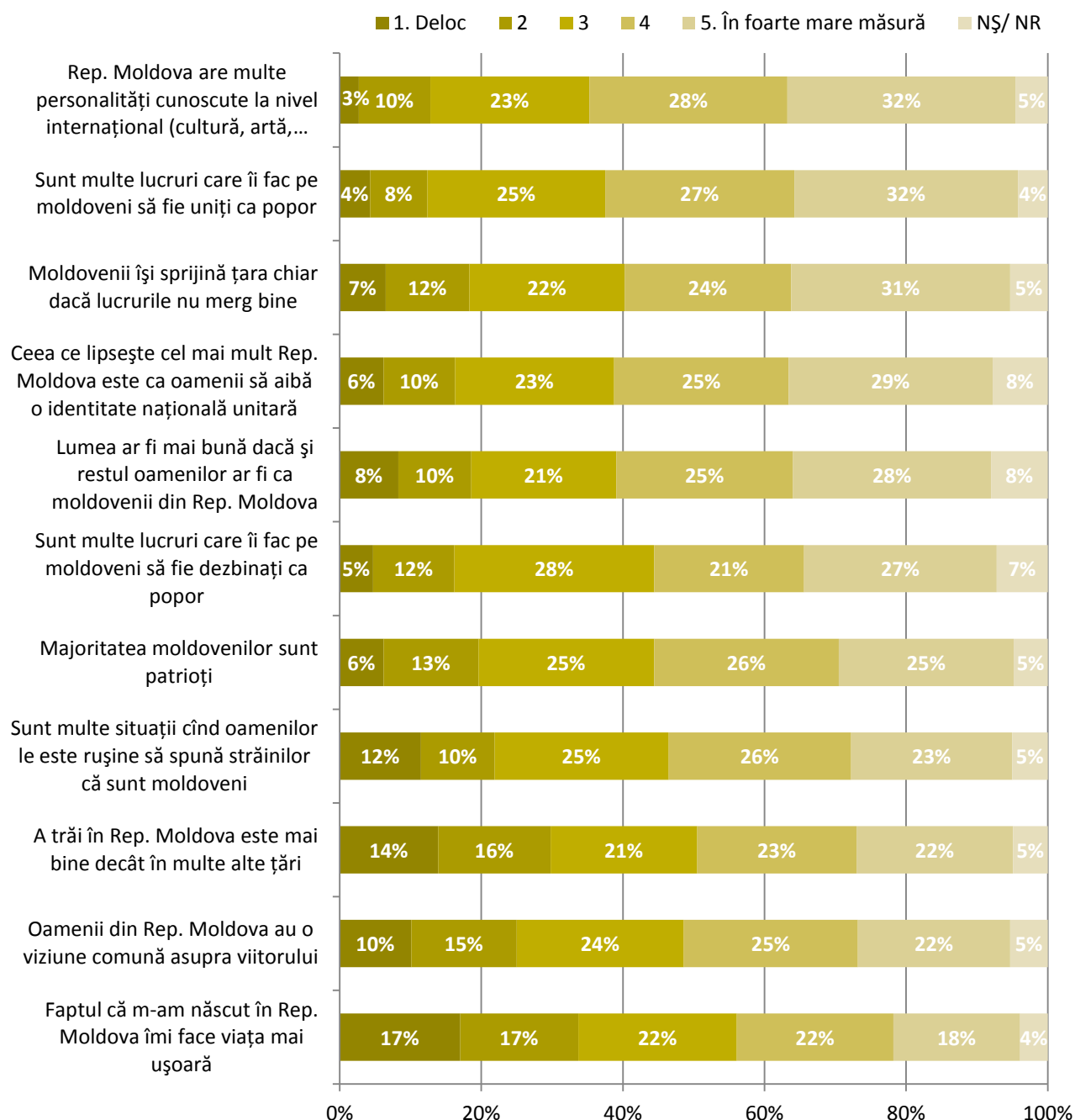
% din cei care au răspuns „Mîndru într-o anumită măsură” și „Foarte mîndru”, 781 respondenți. Întrebare deschisă; maxim două răspunsuri.

	count	procent
Aici m-am născut	273	35,0%
Sunt mîndru de țara mea	198	25,4%
Aici îmi este neamul	191	24,5%
Patria	154	19,7%
Tradițiile	117	15,0%
Bucătăria moldovenească	52	6,7%
Agricultura	34	4,4%
Aici locuiesc	18	2,3%
Gospodari	14	1,8%
Istoria	6	0,8%
Religia	6	0,8%
NȘ/NR	499	63,9%
total	1562	200,0%

C10 —

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații ... ? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = "Deloc", iar 5 = "În foarte mare măsură". 9 = "Nu am nici o părere/NS/NR".

% pe rând din total eșantion, 1144 respondenți

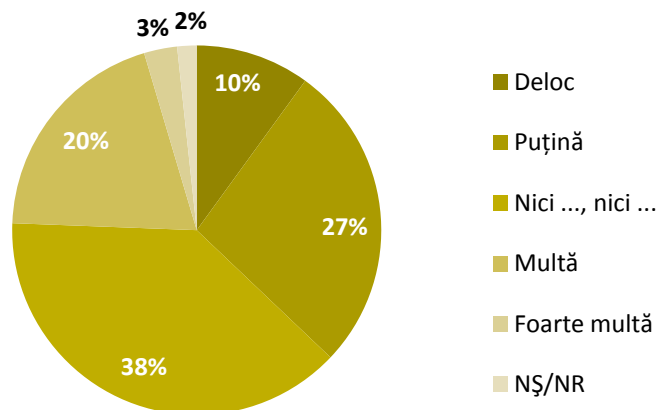

C11 —

Cît de multă sau puțină încredere aveți în oamenii din Rep. Moldova?

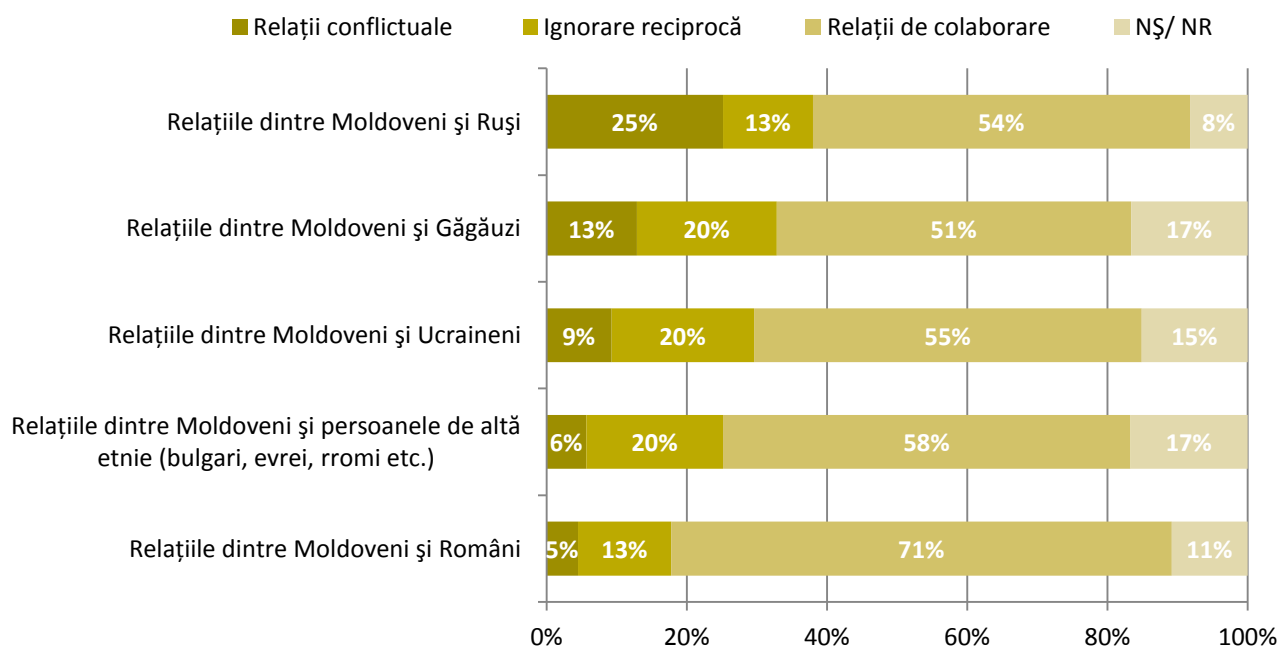
% din total eșantion, 1144 respondenți

C12 —

Dintre următoarele expresii care descriu relațiile dintre diferitele etnii din Rep. Moldova, care vi se pare că exprimă realitatea mai exact?

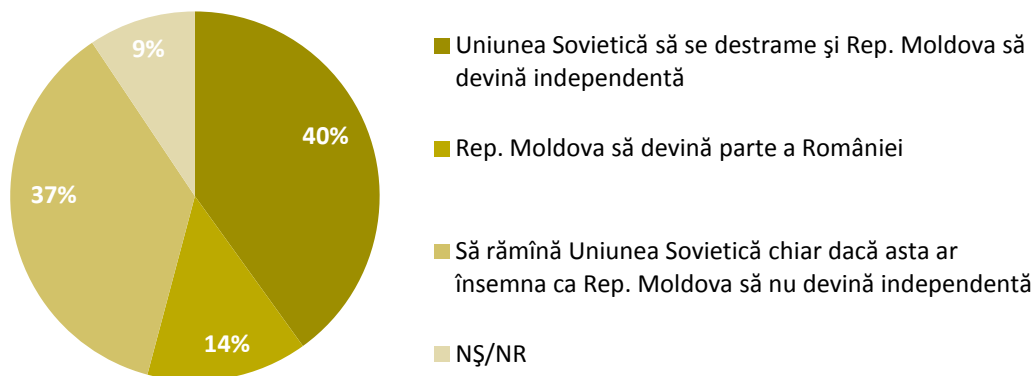
% din total eșantion, 1144 respondenți

C13 —

Dacă acum ar fi anul 1991 și ați putea alege între ..., ce ați alege?

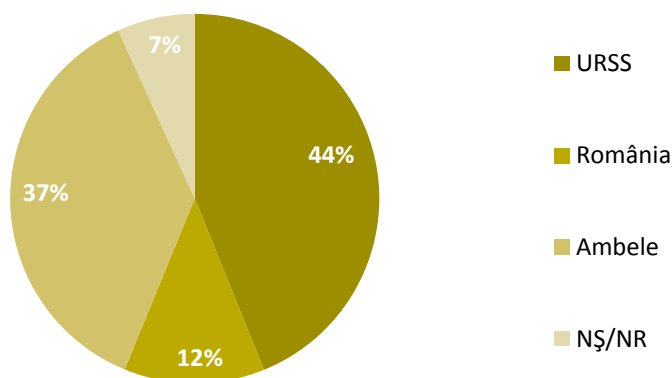
% din total eșantion, 1144 respondenți

C14 —

Din punctul dvs. de vedere, trecutul/istoria Rep. Moldova este mai mult legată de ... ?

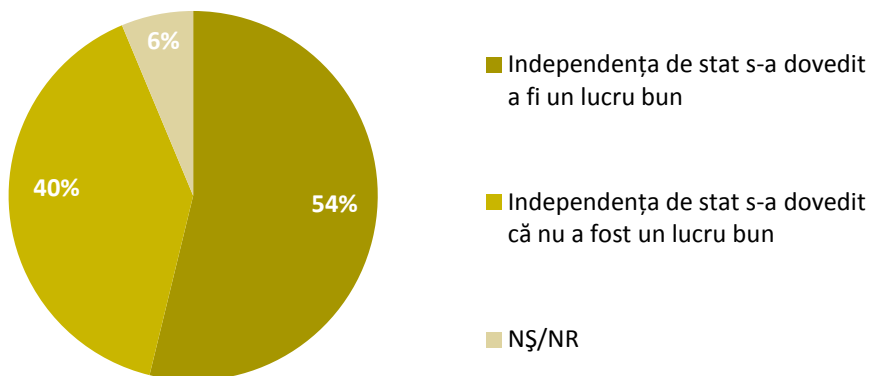
% din total eșantion, 1144 respondenți

C15 —

În urmă cu 25 de ani, în luna august a anului 1991, Rep. Moldova devenea un stat independent. Uitându-vă în urmă, ce credeți?

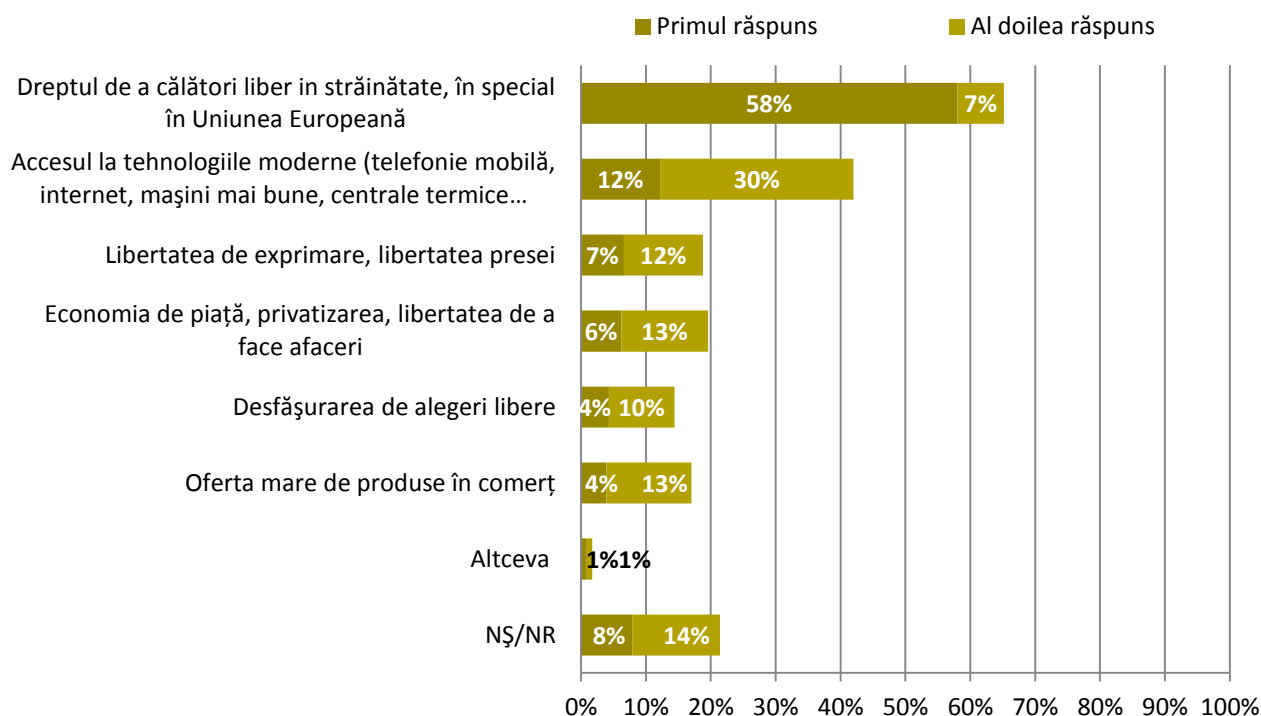
% din total eșantion, 1144 respondenți

C16 —

Care credeți că sunt cele mai mari câștiguri pentru Rep. Moldova și cetățenii ei din 1991 și pînă azi?

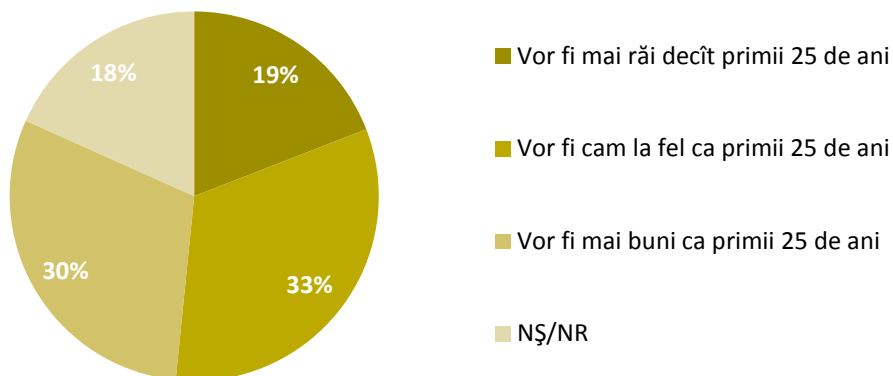
% din total eșantion, 1144 respondenți

C17 —

Cum credeți că vor fi următorii 25 de ani pentru Rep. Moldova?

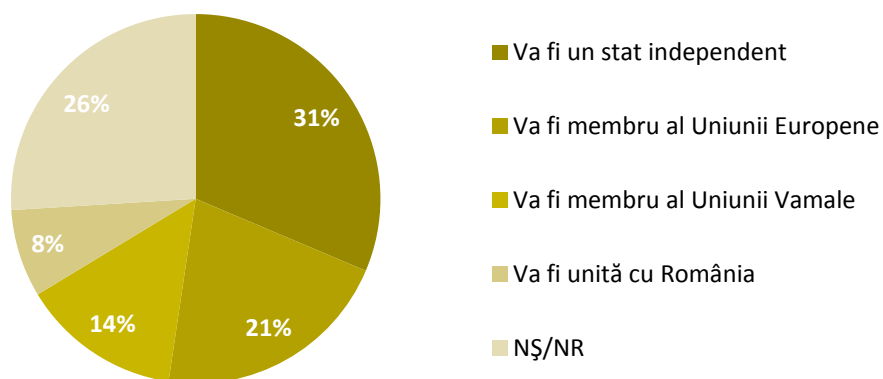
% din total eșantion, 1144 respondenți

C18 —

Cum credeți că va fi Rep. Moldova peste alți 25 de ani?

% din total eșantion, 1144 respondenți

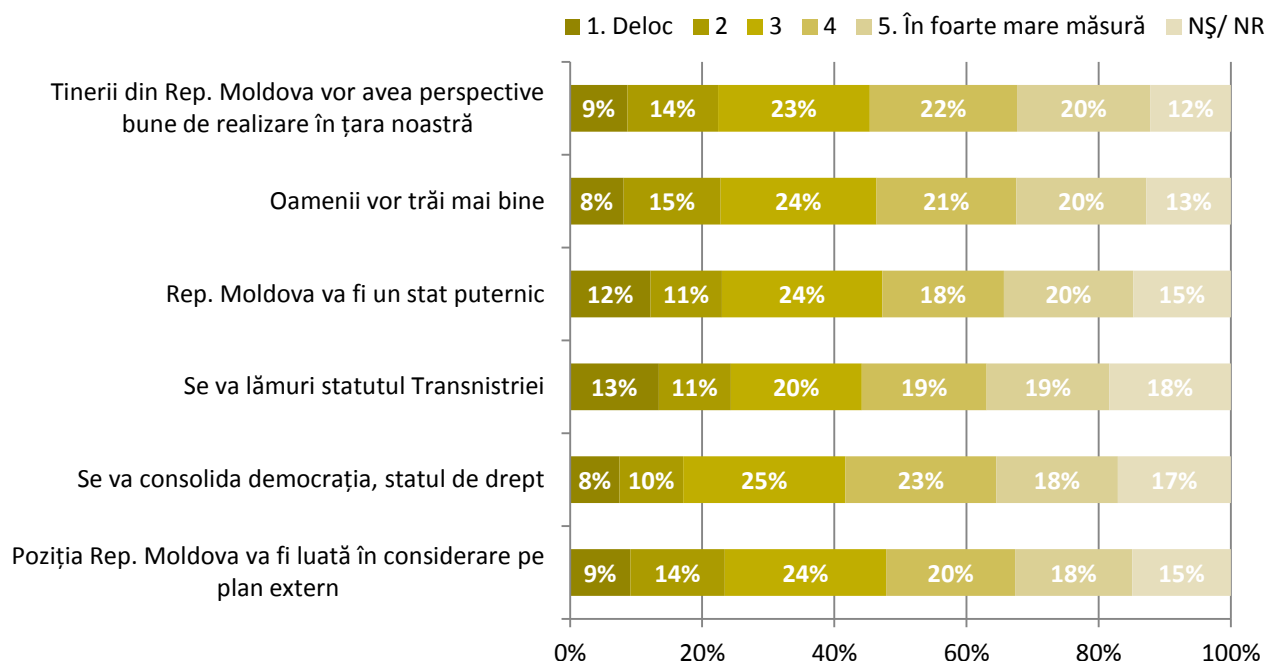

proiecții pentru viitor

C19 —

În ce măsură credeți că peste 25 ani ... ? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = "Deloc", iar 5 = "În foarte mare măsură". 9 = "Nu am nici o părere/NȘ/NR".

% din total eșantion, 1144 respondenți

C20 —

Care credeți că ar fi ideea, obiectivul care i-ar putea uni pe majoritatea moldovenilor?

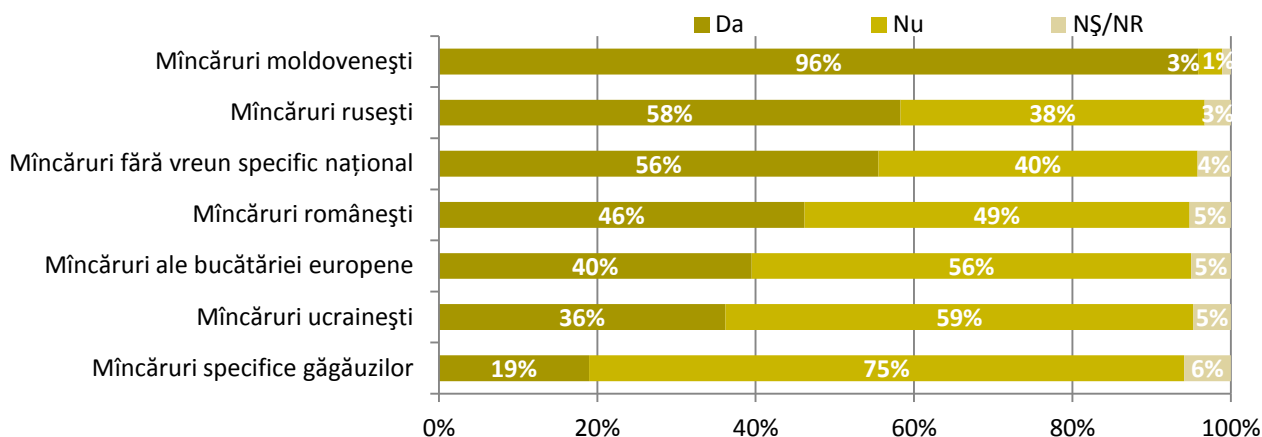
% din total eșantion, 1144 respondenți. Întrebare deschisă, respondentul a avut posibilitatea de a acorda o singură variantă de răspuns.	count	procent
Crearea locurilor de muncă bine plătite	141	12,3%
Aceeași cultură	126	11,0%
Înțelegere	111	9,7%
Rezolvarea situației politice din țară	98	8,6%
Economie prosperă	53	4,6%
Trai decent	49	4,3%
Bunăstarea	35	3,1%
Lupta împotriva sărăciei	16	1,4%
Independență	15	1,3%
Dezvoltare	9	0,8%
Schimbări	9	0,8%
Gospodari	8	0,7%
Unirea cu România	6	0,5%
Unirea cu Rusia	5	0,4%
Să se întoarcă cei plecați peste hotare	4	0,3%
Patriotism	4	0,3%
Sistemul educațional	2	0,2%
Unirea cu Uniunea Europeană	2	0,2%
NȘ/NR	451	39,4%
total	1144	100,0%

influențe ... gastronomice

C21 —

În gospodăria în care locuiți părinții/rudele, ați putea spune că se gătesc destul de des ...?

% din total eșantion, 1144 respondenți

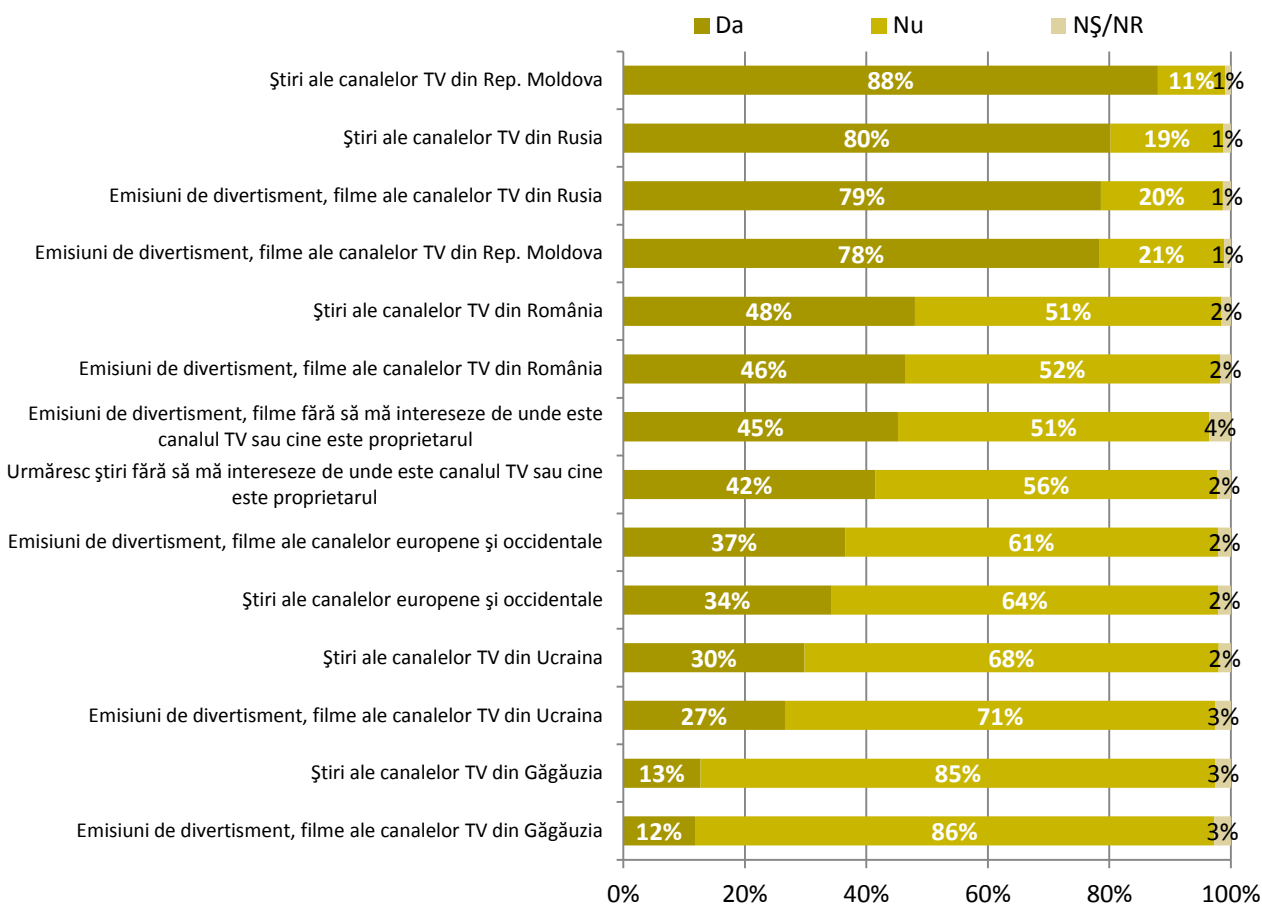

influențe ... mediatice

C22 —

Dvs. obișnuți să vizionați următoarele tipuri de emisiuni, programe TV ...?

% din total eșantion, 1144 respondenți

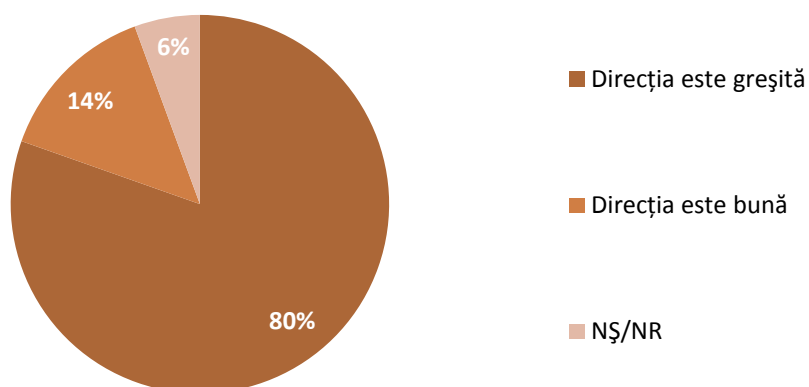
barometrul socio-politic [bsp]

climat social, economic, politic

P1 —

Credeți că în țara noastră lucrurile merg într-o direcție greșită sau merg într-o direcție bună?

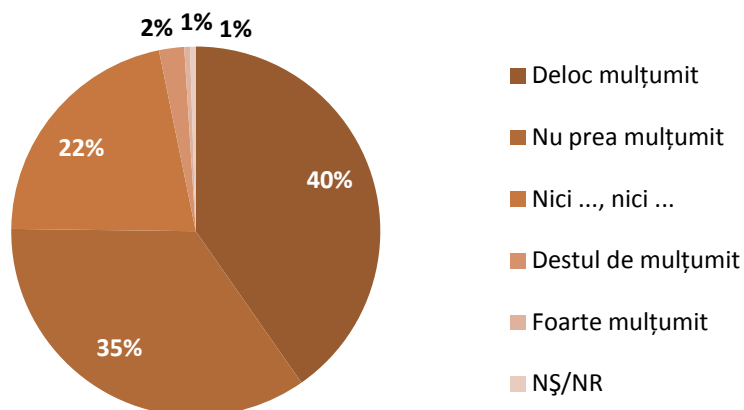
% din total eșantion, 1144 respondenți

P2 —

Cît de mulțumit sau nemulțumit sunteți de situația economică din Rep. Moldova?

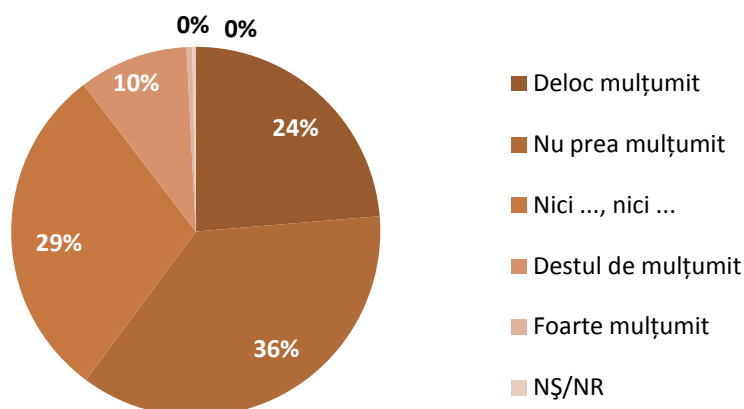
% din total eșantion, 1144 respondenți

P3 —

Cît de mulțumit sau nemulțumit sunteți de felul în care trăiți?

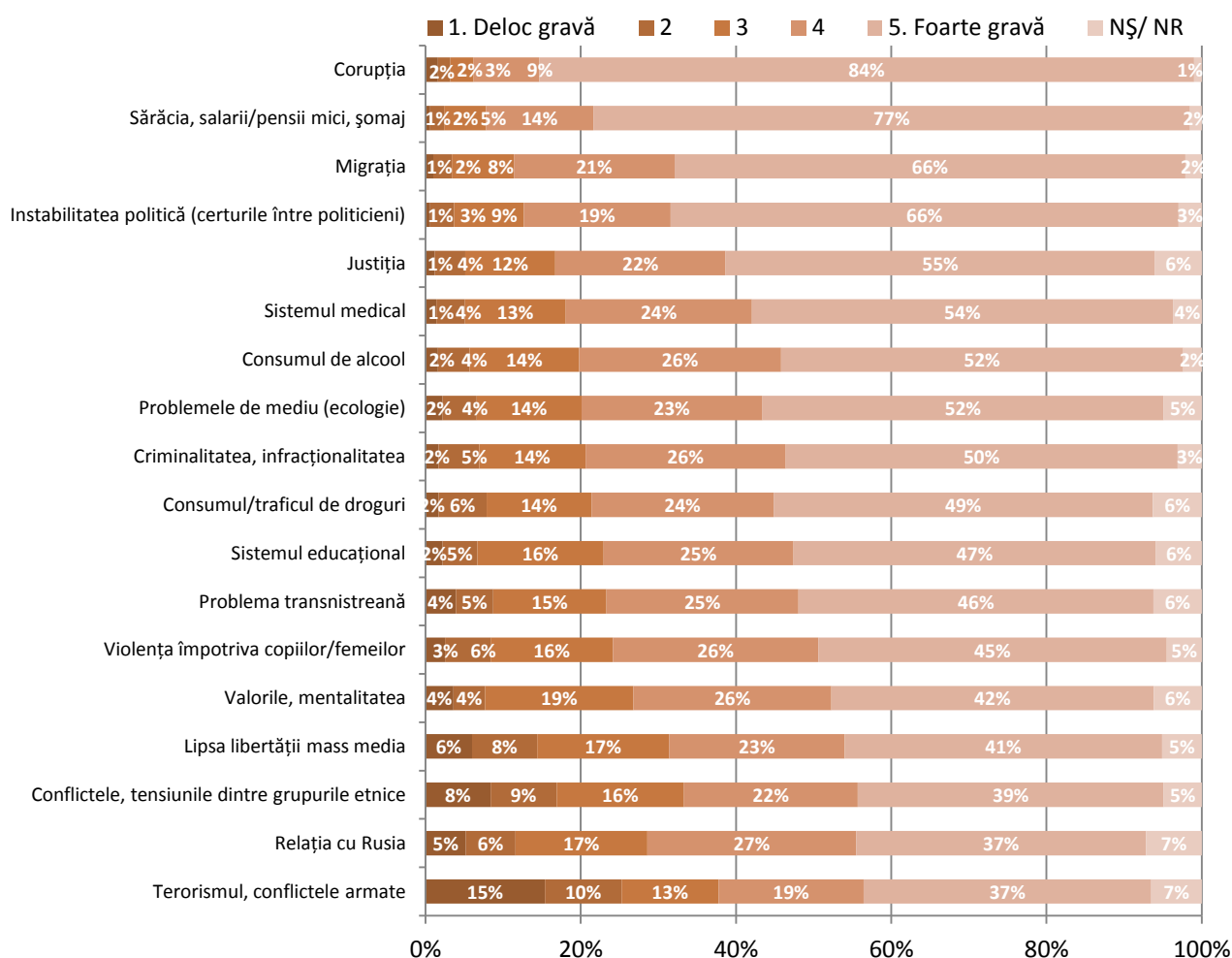
% din total eșantion, 1144 respondenți

P4 —

Vă voi citi o listă de probleme cu care se confruntă țara noastră. Pentru fiecare dintre ele vă rog să-mi spuneți în ce măsură le considerați a fi grave sau mai puțin grave? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = "Deloc gravă", iar 5 = "Foarte gravă". 9 = "Nu am nici o părere/NȘ/NR".

% pe rînd din total eșantion, 1144 respondenți

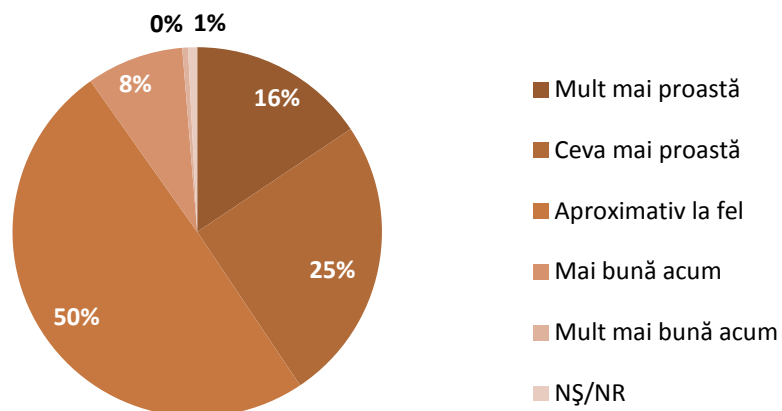

P5 —

Cum este viața dvs. în prezent comparativ cu cea de acum un an?

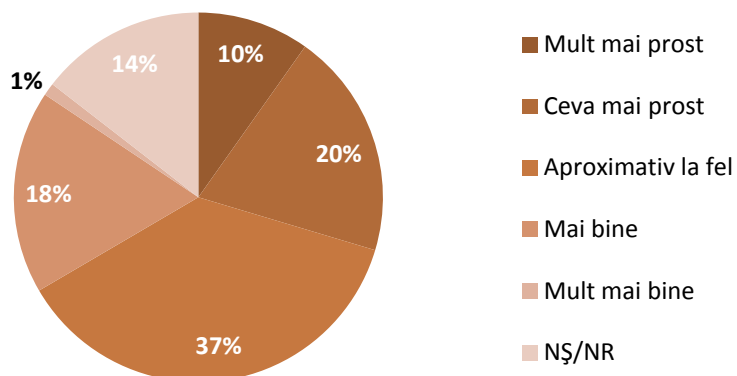
% din total eșantion, 1144 respondenți

P6 —

Cum credeți că veți trăi peste un an?

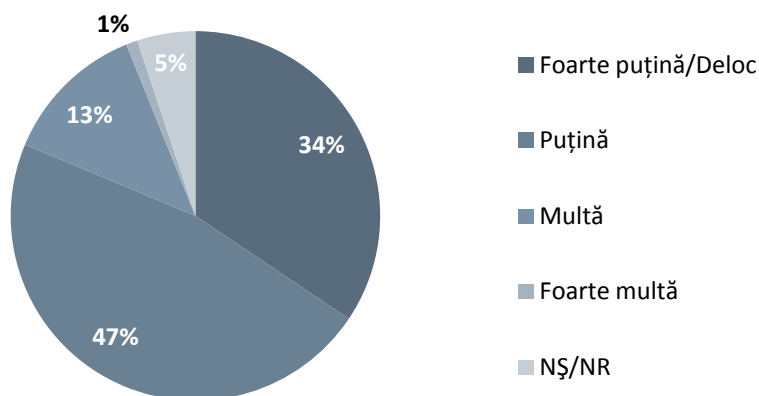
% din total eșantion, 1144 respondenți

P7 —

Spuneți-mi vă rog, cât de multă sau puțină încredere aveți în Guvernul condus de Pavel Filip?

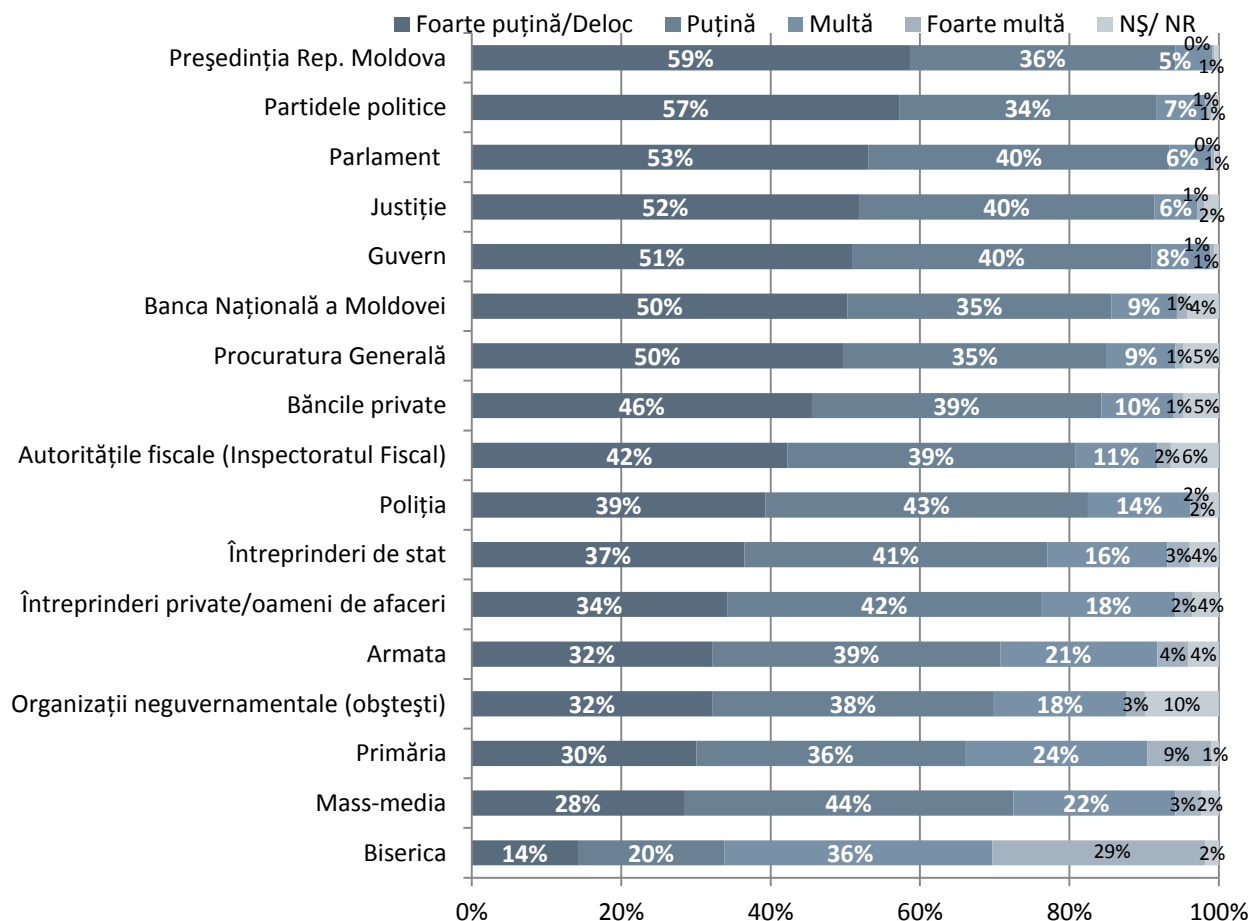
% din total eșantion, 1144 respondenți

P8 —

Vă voi citi acum numele unor instituții. Vă rog să îmi spuneți cât de multă sau puțină încredere aveți în fiecare dintre ele?

% pe rînd din total eșantion, 1144 respondenți

P9 —

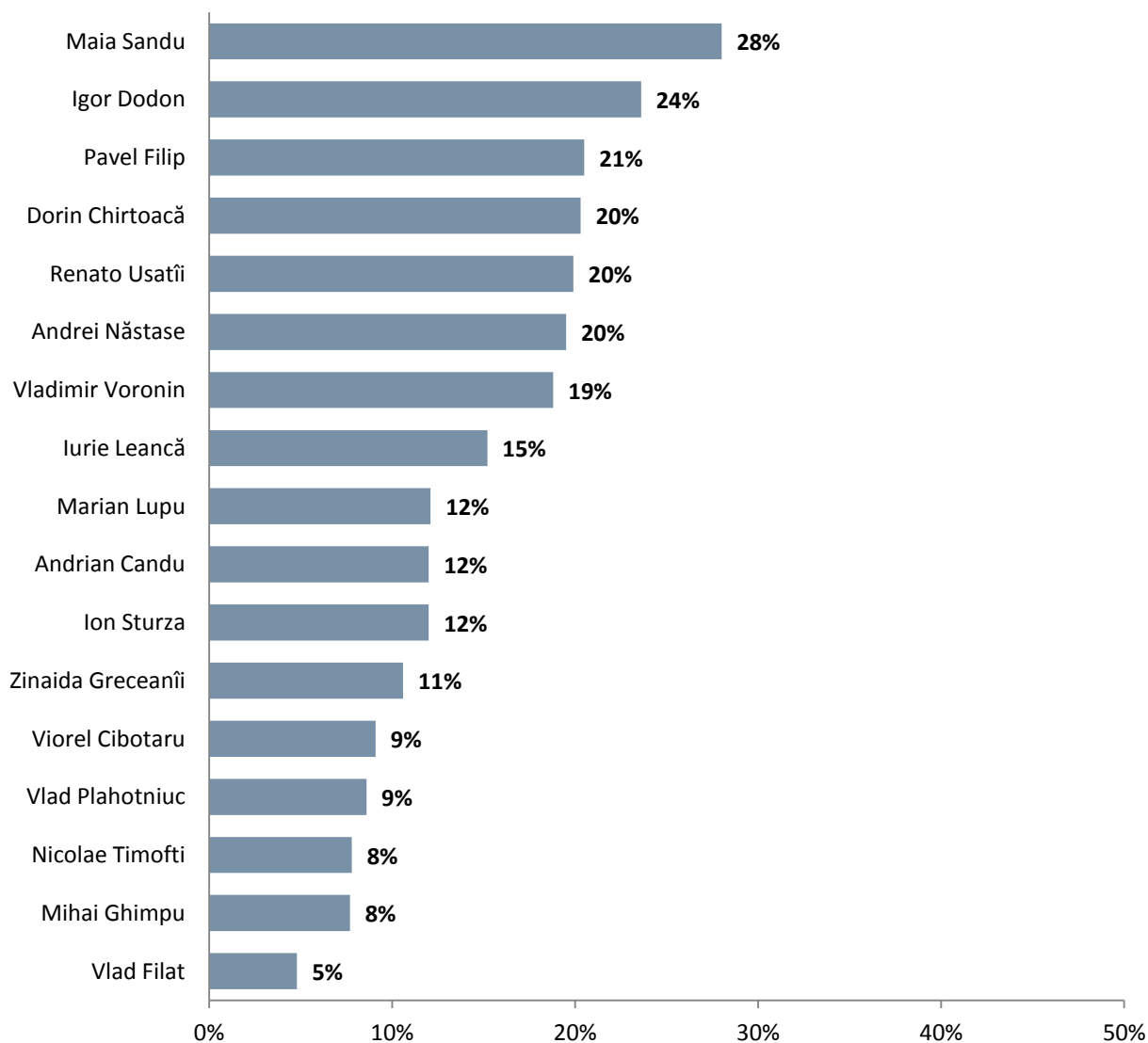
Aș vrea să vă citesc și să vă arăt o listă a unor personalități politice și să-mi spuneți dacă ați auzit sau nu de ele?

P10 —

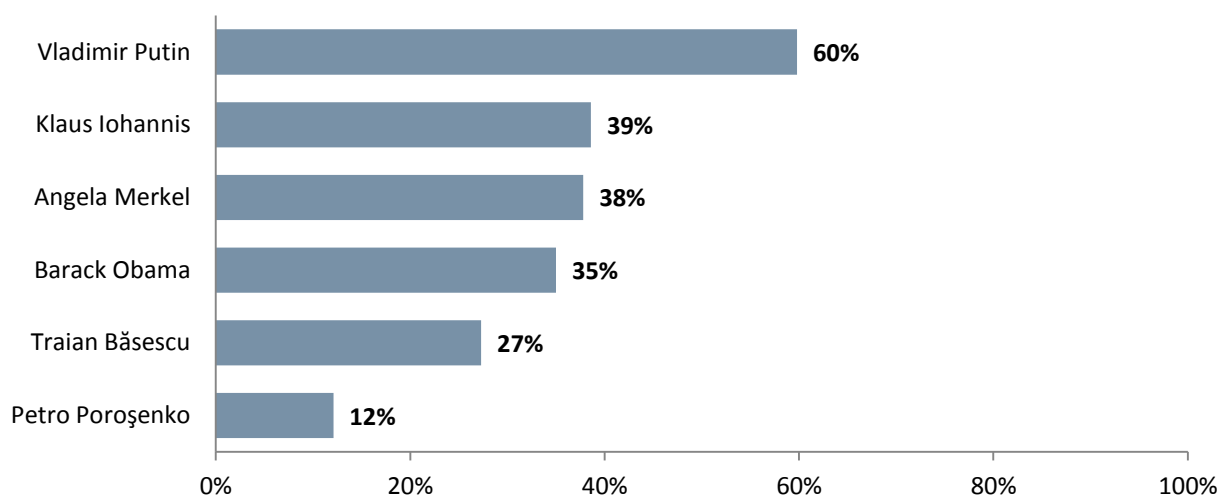
Doar pentru cei care au auzit de personalitatea politică ..., aș vrea să îmi spuneți la fiecare dintre ele cum evaluați activitatea lor. Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 10, unde 1 = "Activitate foarte slabă", iar 10 = "Activitate foarte bună". 99 = "Nu am nici o părere/NȘ/NR"

% pe rînd din total eşa 1144 respondenți	P9. Am auzit	P10. Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 10, unde 1 = "Activitate foarte slabă", iar 10 = "Activitate foarte bună".										Nu am nici o părere/ NȘ/NR	
		Activitate foarte slabă											Activitate foarte bună
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Andrian Candu	79,0%	19.4	8.4	9.8	11.0	18.0	9.5	6.1	3.5	1.5	0.9	11.8	
Dorin Chirtoacă	94,5%	23,1	6,8	9,6	9,7	15,9	7,0	8,2	5,6	2,4	4,1	7,5	
Viorel Cibotaru	35,9%	21,4	5,4	12,4	16,5	15,1	9,0	4,9	3,2	0,5	0,5	11,2	
Igor Dodon	96,0%	20,7	6,8	9,7	10,5	14,5	8,6	6,2	8,5	3,6	5,3	5,7	
Vlad Filat	96,8%	51,4	11,2	8,9	7,9	7,1	2,8	2,3	1,0	0,7	0,8	5,7	
Pavel Filip	90,1%	18,8	7,0	10,8	12,7	16,5	7,7	7,3	7,1	2,8	3,3	6,1	
Mihai Ghimpu	96,3%	39,1	11,2	10,5	9,6	12,4	5,4	3,4	2,5	0,7	1,1	4,2	
Zinaida Greceanîi	86,6%	25,0	10,2	11,9	13,1	13,8	7,6	3,8	3,3	1,7	1,8	7,7	
Iurie Leancă	89,0%	23,4	10,4	9,3	13,2	16,1	6,7	5,6	5,6	2,3	1,7	5,8	
Marian Lupu	95,5%	32,1	9,7	9,8	10,5	13,6	7,7	3,8	4,6	2,1	1,6	4,5	
Andrei Năstase	79,5%	20,4	8,4	10,2	11,2	15,2	6,3	5,7	6,3	2,5	5,0	8,9	
Vlad Plahotniuc	96,2%	45,6	8,4	7,7	7,3	10,6	4,5	3,4	3,0	1,1	1,1	7,3	
Maia Sandu	88,1%	17,4	6,7	6,8	10,2	15,8	8,8	8,5	7,9	5,9	5,7	6,3	
Ion Sturza	62,8%	19,9	6,7	13,0	13,4	17,8	5,7	5,4	3,8	1,7	1,1	11,6	
Nicolae Timofti	95,8%	39,9	11,3	9,6	10,4	11,0	5,0	3,3	3,2	0,8	0,5	4,9	
Renato Usatîi	95,5%	22,0	5,9	10,2	11,8	16,0	8,3	6,7	4,9	2,6	5,7	5,9	
Vladimir Voronin	98,0%	21,9	9,6	10,3	12,2	15,2	6,1	6,7	5,5	2,6	4,0	5,9	
Traian Băsescu	81,2%	18.8	4.4	6.0	8.1	11.7	8.1	8.3	8.2	5.5	5.3	15.6	
Klaus Iohannis	70,3%	12.4	3.7	4.4	7.2	11.7	7.6	8.0	12.9	6.8	10.9	14.3	
Angela Merkel	76,7%	14.6	5.0	5.1	8.3	10.8	8.1	8.3	11.9	9.5	8.1	10.3	
Barack Obama	85,4%	19.0	5.2	4.8	8.6	10.6	6.1	8.5	13.7	5.6	7.2	10.5	
Petro Poroșenko	83,6%	36.2	8.4	8.6	9.8	10.6	3.3	4.5	4.2	0.7	2.7	11.0	
Vladimir Putin	97,0%	6.9	3.0	3.8	4.9	7.9	6.6	7.6	11.4	9.6	31.2	7.1	

% din total eșantion, 1144 respondenți - pentru notele de 7-10

% din total eșantion, 1144 respondenți - pentru notele de 7-10

P11 —

Aș vrea să vă citesc și să vă arăt o listă a unor partide și formațiuni politice și să-mi spuneți dacă ați auzit sau nu de ele?

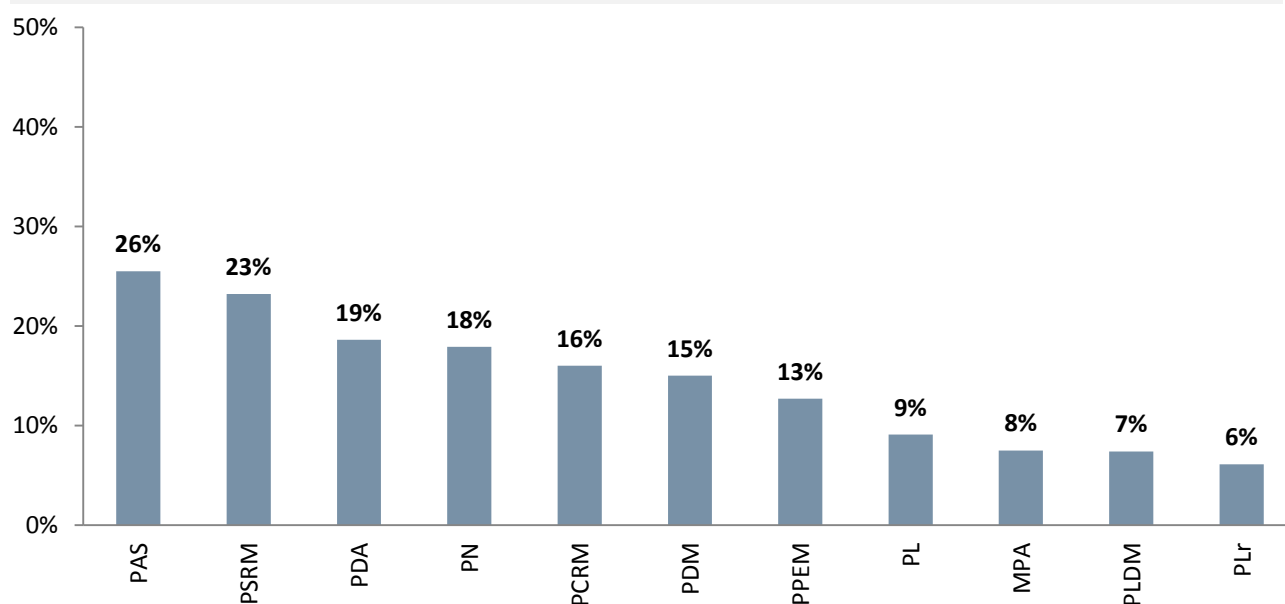
P12 —

Doar pentru cei care au auzit de partidul sau formațiunea politică ..., aș vrea să îmi spuneți la fiecare dintre ele cum evaluați activitatea lor. Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 10, unde 1 = "Activitate foarte slabă", iar 10 = "Activitate foarte bună". 99 = "Nu am nici o părere/NȘ/NR".

% pe rând din total eșantion, 1144 respondenți

	P11. Am auzit	P12. Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 10, unde 1 = "Activitate foarte proastă", iar 10 = "Activitate foarte bună".										Nu am nici o părere/ /NȘ/NR
		Activitate foarte slabă	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	97,5%	23,3	7,6	13,6	12,7	15,2	5,7	5,5	4,0	1,2	5,3	5,7
Partidul Democrat din Moldova	94,8%	29,0	10,6	12,1	12,5	11,8	4,1	5,4	5,4	2,2	2,0	5,0
Partidul Liberal Democrat din Moldova	93,3%	32,7	13,9	15,5	9,6	9,9	5,2	3,8	2,0	0,7	0,9	5,7
Partidul Liberal	91,3%	33,8	12,7	11,2	12,4	11,9	4,5	4,4	2,7	0,9	1,1	4,5
Partidul Socialiștilor din Rep. Moldova	94,6%	20,2	7,7	10,1	12,9	12,4	8,7	5,1	8,8	3,6	5,7	4,8
Partidul "Mișcarea Populară Antimafie"	57,9%	29,3	9,5	12,2	15,1	12,7	4,1	3,5	2,0	0,5	1,5	9,7
Partidul Nostru	90,8%	19,7	8,7	11,5	14,0	13,6	8,3	5,9	4,4	2,0	5,6	6,4
Partidul Popular European din Moldova (Iurie Leancă)	73,9%	22,7	8,5	14,1	13,7	16,0	6,2	5,6	4,9	0,9	1,3	6,2
Platforma DA (Demnitate și Adevăr)	80,5%	22,4	7,3	10,2	14,7	13,1	6,3	5,4	4,8	2,8	5,6	7,4
Partidul Acțiune și Solidaritate - PAS	76,4%	16,9	5,5	8,7	12,0	17,3	7,0	8,2	7,9	4,8	4,6	7,1
Partidul Liberal Reformator	46,6%	26,6	9,2	11,4	16,3	15,0	6,6	3,6	1,3	0,6	0,6	8,8

% din total eșantion, 1144 respondenți - Pentru notele 7-10

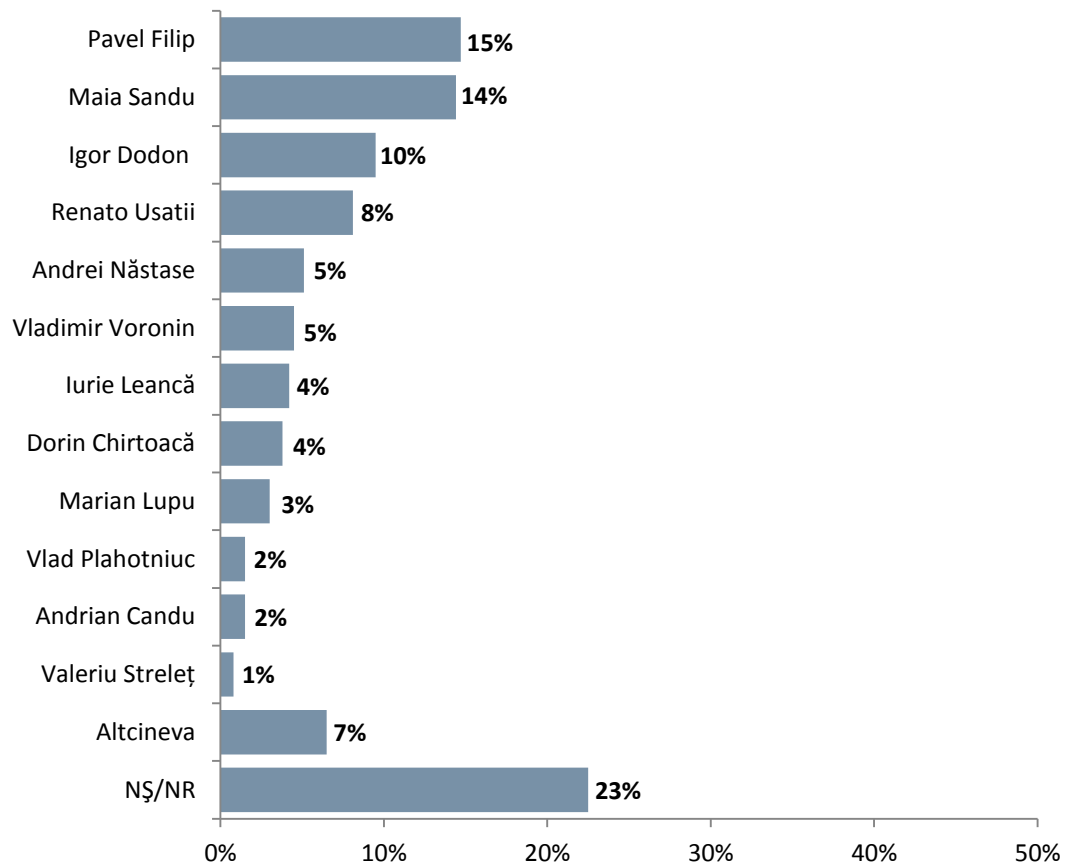

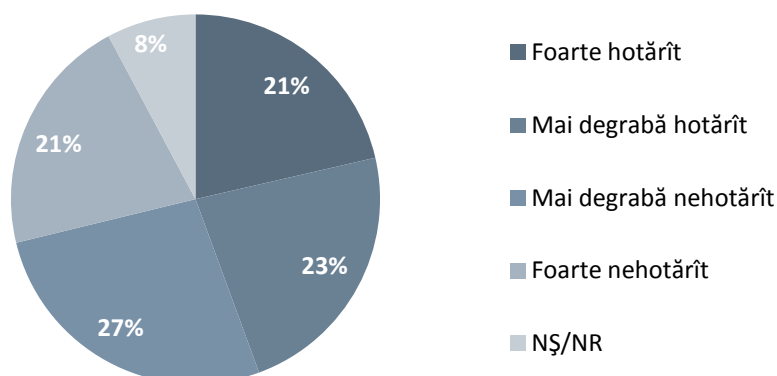

P16 —

Dacă ați avea posibilitatea să alegeți în mod direct Primul Ministru al Rep. Moldova, pe cine ați vota?

% din total eșantion, 1144 respondenți

P17 —**Cît sunteți de hotărît să votați un anumit candidat în acest moment pentru funcția de Președinte?***% din total eșantion, 1144 respondenți***P18 —****Ce lider politic sau personalitate publică din Rep. Moldova credeți că ar fi cel mai potrivit pentru a ocupa acum funcția de Președinte al Rep. Moldova?**

<i>% din total eșantion, 1144 respondenți. Întrebare deschisă, respondentul a avut posibilitatea de a acorda un singur răspuns</i>	<i>count</i>	<i>procent</i>
Igor Dodon	167	14.6%
Maia Sandu	100	8.7%
Andrei Năstase	64	5.6%
Vladimir Voronin	61	5.3%
Marian Lupu	51	4.5%
Pavel Filip	35	3.1%
Iurie Leancă	34	3.0%
Vlad Plahotniuc	17	1.5%
Andrian Candu	8	0.7%
Traian Băsescu	7	0.6%
Ion Sturza	6	0.5%
Mihai Gimpu	6	0.5%
Alexandru Tănase	4	0.3%
Monica Babuc	4	0.3%
Vlad Filat	4	0.3%
Igor Corman	4	0.3%
Vladimir Putin	3	0.3%
Renato Usatîi	3	0.3%
Anatol Șalaru	2	0.2%
Igor Boțan	2	0.2%
Dorin Chirtoacă	2	0.2%
Zinaida Grecianîi	2	0.2%
Sergiu Mocanu	2	0.2%
Nicolae Timofti	2	0.2%
Ilan Shor	1	0.1%
Alexandru Lucașecno	1	0.1%
Vladimir Jirinovski	1	0.1%
Oazu Nantoi	1	0.1%
Iurie Roșca	1	0.1%
Valeriu Streleț	1	0.1%
Victor Ostalep	1	0.1%
Vasile Botnaru	1	0.1%
Irina Vlah	1	0.1%
NȘ/NR	545	47.5%
total	1144	100.0%

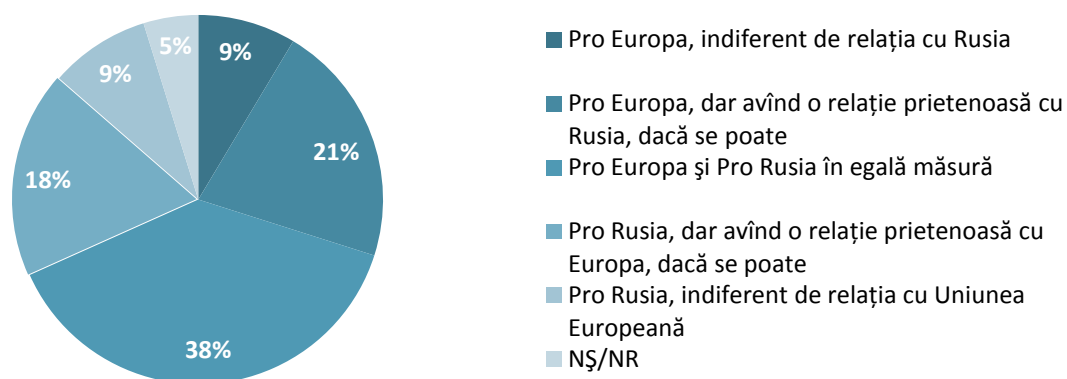

relații externe

E1 —

Care ar trebui să fie orientarea Republicii Moldova?

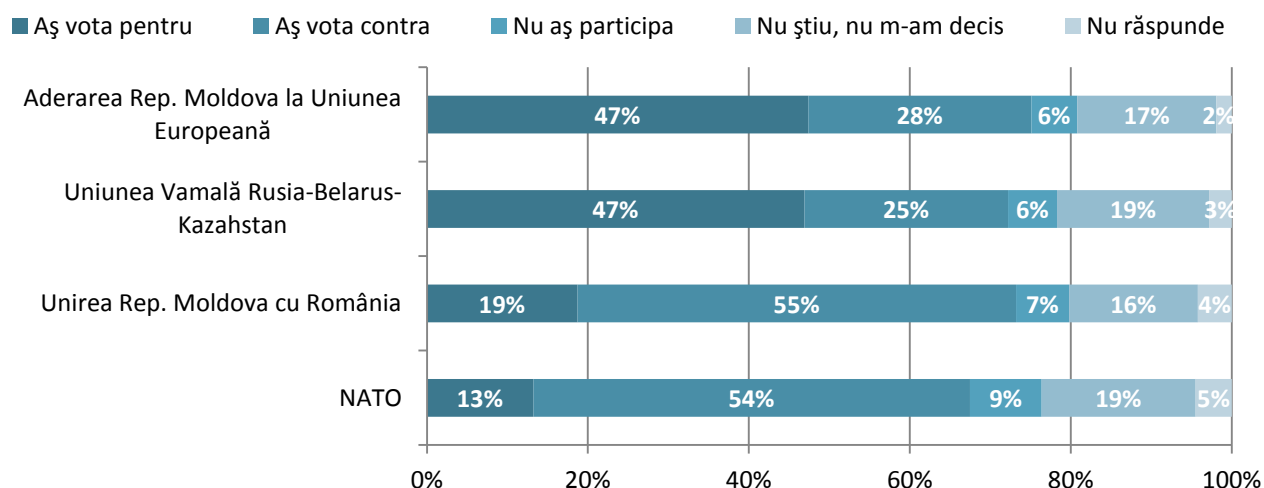
% din total eșantion, 1144 respondenți

E2 —

Dacă duminica viitoare ar avea loc un referendum (vi s-ar cere să votați) cu privire la ... Dvs. ați vota pentru sau contra?

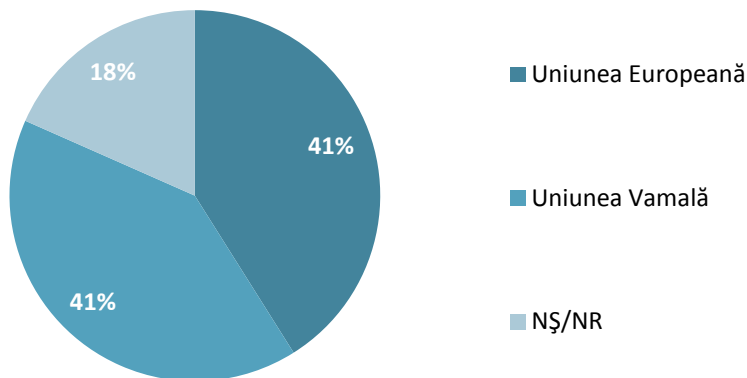
% pe rînd din total eșantion, 1144 respondenți

E3 —

Dacă ar trebui să votați duminică viitoare între Uniunea Europeană și Uniunea Vamală, dvs. ce ați alege?

% din total eșantion, 1144 respondenți

E4 —

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele ... ? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = "Deloc", iar 5 = "În foarte mare măsură". 9 = "Nu am nici o părere/NȘ/NR".

% pe rând din total eșantion, 1144 respondenți

